

Cal Sala

Sant Vicenç de Castellet

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Cal Sala. Vallhonesta. 08295 SANT VICENÇ DE CASTELLET
Emplaçament Al nucli de masos de Vallhonesta, sota Sant Pere.

Coordenades:

Latitud: 41.67344
Longitud: 1.89055
UTM Est (X): 407649
UTM Nord (Y): 4614114

Classificació

Número de fitxa 08262-43
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 008A09007
Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dt., 20/04/2004 - 02:00

Descripció

Cal Sala forma part del conjunt de masos de Sant Pere de Vallhonesta. Es troba a la dreta del camí que porta a aquest conjunt i és el primer mas que trobem en deixar el camí principal. És una casa que ha patit diferents transformacions i ampliacions. Encara es pot veure l'estructura clàssica de planta basilical, amb

planta, pis i golfes, teulada a doble vessant amb el carener perpendicular a la façana principal que actualment s'obre a tramuntana degut a la modificació. El baixos de la casa tenen dues crugies paral·leles entre elles i al carener, cobertes amb volta de canó seguit a les que donen les boixes de dues tines. L'estructura de les tines és externa a la casa, tot i que adossada a aquesta, i l'interior del cup és circular i folrat amb cairons de ceràmica vermellosa. A la banda de llevant s'ha afegit una eixida suportada sobre una tercera volta de canó i que presenta tres arcs de mig punt sobre quatre columnes modernes amb capitells que imiten capitells romànics. També a la façana de migdia hi ha una finestra amb columna de tipus romànic al mig. La casa està plena d'afegits decoratius d'imitació medieval, com per exemple un escut d'armes a sota d'una finestra de la façana de migdia. Cal assenyalar que no s'ha pogut accedir al seu interior ja que els propietaris no han posat facilitats i per tant no es pot documentar completament la casa.

Observacions:

Davant la casa, a la banda de migdia i tocant a la riera, hi havia una sínia que els anys 1930 encara s'utilitzava (Arxiu fotogràfic J. Suades); actualment resta el pou i part de la caseta on hi havia la sínia que es troba davant de cal Martí i rep el sobrenom de La Caseta, igual que les ruïnes d'una casa que es troba entre aquest pou-sínia i cal Sala.

Història

La població del terme de Vallhonestà es va veure afectada per les epidèmies de pesta del segle XIV i els conflictes del XV, tot i que es va recuperar gràcies a l'economia agrícola basada fonamentalment en la vinya. Al 1375 a Vallhonestà hi havia 13 focs; la crisi de la baixa edat mitjana va reduir la població a 4 focs i no va ser fins a principis del segle XVIII que hi hagué una recuperació substancial amb 45 habitants censats l'any 1717. Actualment hi ha 22 masos. El cultiu de la vinya i la seva comercialització va provocar un important creixement amb ampliació de la superfície conreable i la roturació de nous camps en un territori de superfície difícil que va obligar a la construcció de murs de pedra seca presents a tot el territori, i que va permetre el desenvolupament d'una pagesia rabassaire al voltant dels grans masos de la zona: la Serra, Serracanta, cal Forns, can Vinyes, Sant Jaume, cal Marcet. Alguns d'aquests grans masos tenien algun mas ròneg (abandonat) que van tornar a vendre o llogar a inicis del segle XVIII, fet que permet el repoblament de la zona (SUADES, 1987). Els petits masos de Vallhonestà eren parcels dels grans masos que tenien grans extensions de terra. El petit propietari, a més de conrear el seu petit tros de terra, era parcer d'un o més propietaris grans, ja que es veien obligats per garantir la seva subsistència. Cal Sala va ser un mas de parcels dependents del mas Forns. No hi ha documentació que ens permeti reconstruir la seva història, tot i que podem dir que l'estructura general respon a la característica dels masos del segle XVII, tot i que possiblement s'edificués sobre una petita casa ja existent anteriorment. El fet de tenir dues tines, mostra que la producció de vinya seria important.

Bibliografia

SANZ, D. (2004-2). Sant Jaume de Vallhonestà: patrimoni històric i monumental. A Dovella primavera-estiu 2004. SUADES, J. (1987). "El poblament de Vallhonestà dels anys 1750-1775: venda de masos deshabitats, aposentos i la construcció d'un molí fariner". Dovella nº 22, Manresa, p. 15-18. SUADES, J; i altres. (1986). "Sant Vicenç de Castellet" dins Ferrer i Alòs, Llorenç (coordinador). Història del Bages, col·lecció Història de les Comarques de Catalunya. Manresa, Parc Edicions, 1986.

